

**UCHWAŁA NR XXXII/260/17
RADY GMINY W BĘDZINIE**

z dnia 11 września 2017 r.

w sprawie przyjęcia gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Będzino na lata 2017-2019

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r. poz. 446; poz. 1579, poz. 1948; z 2017 poz. 730, poz. 935) i art. 179 ust. 2 z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 poz. 697 z póź. zm.) **Rada Gminy w Będzinie** uchwała co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się **Program Wspierania Rodziny w Gminie Będzino na lata 2017- 2019**, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2.

Wykonywanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Będzino.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy
w Będzinie

Andrzej Nożykowski

PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE BĘDZINO NA LATA 2017 - 2019

I. Wprowadzenie

Rodzina to podstawowe środowisko, które powinno zapewnić bezpieczeństwo emocjonalne dziecku. Rodzina oddziałuje w sposób świadomy i nieświadomy na osobowość dziecka, przekazując mu swój system wartości, tradycje, ukierunkowuje jego aktywność i postępowanie na całe życie. Jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka oraz źródłem zaspokajania jego potrzeb w sferze psychicznej i materialno – bytowej.

Dlatego, jeśli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się zagrożenia i problemy, to na szczeblu Gminy wymagają wsparcia różnych grup zawodowych w celu rozwiązania sytuacji. Problemy występujące w rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Choroba alkoholowa, przemoc w rodzinie, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych, to główne problemy dezorganizujące życie rodzin, którym często towarzyszy również problem ubóstwa, czyli długotrwałego bezrobocia. Dlatego rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego monitorowania przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, pracowników przychodni lekarskich, policji, kuratorów sądowych i przedstawicieli innych instytucji, które mają kontakt z rodziną oraz podejmowania działań na rzecz rodziny w oparciu o sprecyzowany plan działania. Praca z rodziną przedstawicieli służb społecznych powinna być połączona ze wsparciem ze strony środowiska, w tym również bliższych i dalszych krewnych oraz aktywnością własną ze strony rodziny.

Podstawowym założeniem Programu Wspierania Rodziny w Gminie Będzino na lata 2017-2019 jest utworzenie spójnego systemu wsparcia dzieci i rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, w celu przywrócenia im zdolności do wypełniania tych funkcji, poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Realizowane w ramach Programu zadania koncentrować będą się nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie, również w sytuacjach, gdy dziecko umieszczone zostanie poza rodziną biologiczną, w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczych.

II. Diagnoza

Diagnoza środowiskowa została sporządzona przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w oparciu o dane uzyskane z Urzędu Gminy, PCPR Koszalin, PUP Koszalin. Gmina Będzino jest gminą wiejską, położoną w bliskiej odległości od Koszalina, co powoduje bardzo duży i szybki rozwój mieszkalnictwa jednorodzinnego, a co się z tym wiąże zwiększa się liczba mieszkańców, a z tym także różnego rodzaju problemy rodzinne.

Na dzień 31.12.2016 r. w gminie zameldowanych na stałe było 8522 mieszkańców, liczba ta z każdym rokiem wzrasta. Wraz ze wzrostem ilości mieszkańców następuje także wzrost wskaźnika bezrobocia, co destrukcyjnie wpływa nie tylko na samą osobę bezrobotną, ale także na całą rodzinę. Bezrobocie pogłębia obszary ubóstwa, a tym samym prowadzi do marginalizacji i wykluczenia społecznego całych rodzin. Gmina Będzino od wielu lat prowadzi wiele działań na rzecz wspierania rodziny m.in. poprzez realizację działań podejmowanych przez jednostki organizacyjne funkcjonujące na terenie gminy. Działania te prowadzone są przez świetlice wiejskie (we wszystkich sołectwach), które organizują dzieciom czas wolny i pomoc w nauce, także współpracują z rodzicami dziecka. Bardzo wielką rolę odgrywają placówki oświatowe: szkoły i przedszkola. Pedagodzy wspólnie z wychowawcami organizują spektakle profilaktyczne, spotkania terapeutyczne dla dzieci i rodziców. W sprawach ważnych dla rodzin proszą o pomoc pracowników socjalnych. Niebagatelną rolę odgrywa także Gminna Biblioteka Publiczna w Będzinie wraz z filiami, poprzez prowadzenie zajęć z dziećmi w okresie wakacji, ferii, prowadzenie pogadanek dla rodziców i dzieci itp. działania te mają także wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodziny.

Problem przemocy w gminie rozwiązywany jest przez powołany Zespół Interdyscyplinarny skupiający wśród swoich członków przedstawicieli różnych grup społecznych z różnych instytucji, działających na rzecz przeciwdziałania temu zjawisku.

Z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Będzinie z różnych form pomocy skorzystało w 2016 roku 473 rodzin.

Instytucje i organizacje realizujące zadania mieszczące się w zakresie wspierania rodziny to:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Będzinie
- Zespół Interdyscyplinarny
- Policja – Zespół Dzielnicowych
- Urząd Gminy w Będzinie
- Gminna Komisja do Spraw Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wraz z Punktem Konsultacyjnym ds. Przeciwdziałania Alkoholizmowi
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Będzinie
- Szkoła Podstawowa w Łęknie i Dobrzycy
- Zespół Szkół w Mścicach i Tymieniu
- Gminny Ośrodek Kultury w Będzinie
- Wiejski Dom Kultury w Dobrzycy
- Samorządowe Przedszkole w Będzinie i Mścicach
- Dom Ludowy w Tymieniu
- Straż Gminna w Będzinie
- 6 świetlic wiejskich
- Gminna Biblioteka Publiczna w Będzinie z filią w Tymieniu i Dobrzycy

III. Cel główny i cele szczegółowe

CEL GŁÓWNY:

1. Stworzenie zintegrowanego systemu wsparcia dla rodzin w celu prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

1. Wzmocnienie roli i funkcji rodziny.
2. Diagnoza skali potrzeb i problemów rodziny.
3. Tworzenie warunków sprzyjających umacnianiu instytucji rodziny i jej integracji.
4. Współpraca z instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny.
5. Uwrażliwienie i aktywizowanie środowiska lokalnego na potrzeby dziecka i rodzin przeżywających trudności.
6. Uaktywnienie najbliższego otoczenia rodziny na ich problemy i wykazywanie chęci udzielania wsparcia.
7. Dążenie do reintegracji rodziny.
8. Podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny biologicznej.

IV. Adresaci programu

Program Wspierania Rodziny jest skierowany do rodzin zamieszkałych

w gminie Będzino, przeżywających trudności w sferze opiekuńczo – wychowawczej. Wszystkie dzieci wymagają ochrony ich praw i wolności oraz pomocy dla zapewnienia harmonijnego rozwoju i przyszłej samodzielności życiowej. Szczególnej uwagi wymagają dzieci i młodzież z rodzin niewydolnych wychowawczo. Niski poziom wykształcenia rodziców, ich bezradność oraz liczne dysfunkcje, czy zachowania patologiczne w rodzinie przyczyniają się do powstawania znacznych strat rozwojowych dzieci żyjących w takich rodzinach. Niewydolność rodziców zaburza zaspokojenie podstawowych potrzeb rozwojowych dziecka, prowadzi między innymi do niepowodzeń szkolnych oraz izolacji społecznej.

Rodzina, jako naturalne środowisko rozwoju dziecka, przeżywając trudności w opiekowaniu się i wychowaniu dzieci, wymaga wsparcia dla dobra nie tylko dzieci, ale także wszystkich jej członków. Przywrócenie prawidłowego funkcjonowania rodzin jest największym zyskiem dla społeczności lokalnej, w każdej sferze życia.

V. Zadania w zakresie realizowania programu i partnerzy.

Założenia programu wspierania rodziny winni realizować samorządowe jednostki organizacyjne, organizacje pozarządowe i inne podmioty realizujące zadania na rzecz dziecka i rodziny.

Lp.	Nazwa Zadania	Partnerzy w realizacji zadania
1.	Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej ubogim rodzinom	GOPS, Caritas
2.	Zapewnienie pomocy osobom w postaci poradnictwa specjalistycznego	GOPS, Zespół Interdyscyplinarny, PCPR, placówki oświatowe
3.	Monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Będzinie
4.	Finansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej, placówkach opiekuńczo – wychowawczych	GOPS
5.	Podnoszenie kompetencji rodzin tego wymagających w zakresie pełnienia prawidłowych funkcji opiekuńczo – wychowawczych poprzez organizowanie szkoleń, warsztatów, konsultacji, poradnictwa	GOPS, placówki oświaty
6.	Zapewnienie opieki asystenta rodziny rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych	GOPS
7.	Finansowanie szkoleń w zakresie podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny	GOPS
8.	Monitorowanie środowisk zagrożonych uzależnieniami, motywowanie do podjęcia terapii przez rodziców dzieci ze środowisk zagrożonych i monitorowanie terapii rodziców	GOPS, Gminna Komisja do Spraw Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Punkt Konsultacyjny, Policja, Zespół Interdyscyplinarny
9.	Organizowanie wycieczek letniego dla dzieci i młodzieży	GOPS, Kuratorium, Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, środki unijne
10.	Rozwijanie aktywnych form integracji społecznej wśród osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz upowszechnianie aktywnej integracji (aktywizacja zawodowa, edukacyjna, społeczna i zdrowotna)	GOPS, fundusze pozyskiwane z Unii Europejskiej w ramach EFS
11.	Praca z rodziną biologiczną w celu powrotu dziecka do domu rodzinnego	GOPS – asystent rodziny
12.	Tworzenie warunków do działania rodzin wspierających i finansowanie	GOPS, Gmina
13.	Prowadzenie i rozwój form wsparcia dziennego dla dzieci (świetlice wiejskie)	GOPS, Gmina – Gminna Komisja do Spraw Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

VI. Źródła finansowania

Finansowanie Programu Wspierania Rodziny w Gminie Będzino na lata

2017 – 2019 odbywać się będzie w ramach środków:

- budżetu gminy Będzino,
- dotacji z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych,

- dotacji z budżetu państwa na realizację zadań zleconych,
- programów rządowych z zakresu wspierania rodziny,
- funduszy Unii Europejskiej,
- innych środków pozyskanych w ramach konkursów dotacyjnych

Środki finansowane na realizację poszczególnych działań będą uwzględniane cyklicznie w rocznych planach finansowych.

VI. Monitoring i sposób kontroli programu

Monitoring programu prowadzony będzie corocznie poprzez gromadzenie danych i informacji w zakresie wszystkich działań opisanych w niniejszym programie i przekazywanych przez partnerów do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Będzinie w terminie do 31 marca każdego roku sporządzi sprawozdanie z realizacji programu wspierania rodzin i przedłoży Wójtowi Gminy Będzino.

Główną przesłanką przyznania świadczeń z pomocy społecznej jest ubóstwo. W rodzinach wychowujących nieletnie dzieci przyczyną ubóstwa było najczęściej bezrobocie.

Najczęstsze powody przyznania pomocy społecznej w Gminie Będzino w 2016 roku:

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	184	510
Bezdomność	1	1
Potrzeba ochrony macierzyństwa	53	234
w tym : wielodzietność	26	139
Bezrobocie	312	792
Niepełnosprawność	32	47
Długotrwała lub ciężka choroba	86	183
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	8	21
w tym: rodziny niepełne	7	18
rodziny wielodzietne		
Przemoc w rodzinie	1	4
Alkoholizm	65	88
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	2	2
Zdarzenia losowe	6	12

Z przedstawionego zestawienia wynika , że bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych występuje w 8 rodzinach, przy czym część tych rodzin przy zapewnieniu wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej jest w stanie zapewnić dziecku właściwy rozwój fizyczny i psychiczny, co daje szansę na pozostawienie dziecka w rodzinie naturalnej. Po dokonaniu dogłębnej analizy powyższych środowisk przez pracowników socjalnych należy uznać, że istnieje zagrożenie, iż działania podejmowane przez ośrodek okażą się niewystarczające , między innymi na brak współpracy rodziny.

W przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania dziecka przez rodzinę powiat organizuje pieczę zastępczą w formie rodzinnej bądź instytucjonalnej. Do zadań gminy w myśl ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej należy ponoszenie częściowych wydatków związanych z pobytem dziecka w wyżej wskazanych formach pieczy zastępczej.

Opierając się na założeniach ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Będzinie zatrudniony jest asystent rodziny, którego zadaniem jest całkowite wspieranie rodzin wychowujących dzieci, zagrożonych różnymi dysfunkcjami. Celem asystenta jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilizacji życiowej i nie dopuszczenie do oddzielenia dzieci od rodziny. W ramach w/w ustawy wzmocnienie pracy asystenta następuje poprzez rodziny wspierające, które należą do najbliższego otoczenia rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, i z którymi Wójt Gminy zawiera umowę.

Działania, które podejmowane są przez różne jednostki służą do utrzymania rodziny w środowisku i pomocy w trudnych sytuacjach, nawet w chwili odebrania dziecka w celu powrotu w przyszłości do rodziny biologicznej.

Dla potrzeb programu opracowano kartę diagnostyczną zawierającą dane o rodzinach w Gminie Będzino.

KARTA DIAGNOSTYCZNA
Gminnego Programu Wspierania Rodziny

Lp.	Wyszczególnienie	Rok 2016
1.	Liczba mieszkańców gminy Będzino	8522
2.	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	473
3.	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej – bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych	8
4.	Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego	518
5.	Liczba rodzin korzystających z dodatku mieszkaniowego	93
6.	Liczba dzieci zamieszkujących Gminę Będzino w wieku 0-13	1147
7.	Liczba dzieci zamieszkujących Gminę Będzino w wieku 14-18	452
8.	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	20
9.	Liczba asystentów rodziny zatrudnionych w GOPS Będzino	1
10.	Liczba rodzin z terenu Gminy Będzino objętych pracą z asystentem rodziny	15